

Bilaga 1: Lärar- och rektorsenkät

Bilaga till Skolverkets rapport nr. 447 (2016) *Nationella proven i grundskolans års-kurs 6 och 9. En uppföljning av lärares, rektorers och elevers uppfattningar om proven.*

I den här bilagan redovisas de frågor, som redovisas i rapporten, i de lärar- och rektorsenkäter som Skolverket genomförde under vintern och början av våren 2015. Vissa frågor formulerades likadant som 2003 års enkät och vissa frågor har vi ställt till både lärare och rektorer i 2015 års enkät. I anslutning till frågorna framgår det därför om frågan förekommit i 2003 års enkät och/eller rektorsenkäten eller lärarlärarenkäten.

Frågor om nationella prov i lärarenkäten

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Finns i 2003 års enkät	Finns med i rektorsenkäten	Notering
1	I vilken grad anser du att nationella prov i allmänhet påverkar arbetet i följande avseenden? a) Planering under året b) Ämnesinnehåll c) Arbetsätt d) Undervisningsformer e) Utformning av lokala/egna prov	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Ja	Nej	Signifikanta resultat, redovisas i rapporten
2	Är det positivt eller negativt om nationella prov påverkar arbetet i följande avseenden? a) Planering under året b) Ämnesinnehåll c) Arbetsätt d) Undervisningsformer e) Utformning av lokala/egna prov	Mycket negativt Ganska negativt Ganska positivt Mycket positivt Påverkar inte särskilt	Ja Svarsalternativ <i>Påverkar inte särskilt</i> tillagt i 2015 års enkät.	Nej	Signifikanta resultat, redovisas i rapporten

Bilaga 1

2016-11-17
2 (12)

Skolverket

3	<p>I vilken grad förbereder du din klass särskilt inför det nationella provet i [ämne]?</p> <p>a) Jag tar upp det ämnesinnehåll som jag tror kommer på provet</p> <p>b) Jag låter eleverna arbeta med uppgifter av liknande slag</p> <p>c) Jag informerar eleverna om sättet att bedöma provet</p> <p>d) Jag informerar eleverna om vilka krav som gäller för olika betyg.</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	<p>Ja</p> <p><i>Delfråga d) Jag informerar eleverna om vilka krav som gäller för olika betyg tillagd i 2015 års enkät</i></p>	<p>Nej</p>	<p>Signifikanta resultat, redovisas i rapporten</p>
4	<p>I vilken grad anser du att nationella proven är:</p> <p>a) Ett stöd för bedömningen av om eleverna har nått ämnesmålen</p> <p>b) Ett stöd för likvärdig bedömning och rättvis betygssättning</p> <p>c) Ett förtydligande av ämnets kunskapskrav</p> <p>d) Ett förtydligande av ämnets centrala innehåll</p> <p>e) En förebild genom att peka på de kvaliteter som gäller för olika provbetyg</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	<p>Ja, men frågorna i 2003 års enkät är formulerade på annat sätt och därför inte direkt jämförbara.</p>	<p>Ja</p>	
5	<p>I vilken grad anser du att uppgifterna i det nationella provet bidrar till:</p> <p>a) Att konkretisera kursplanernas centrala innehåll</p> <p>b) Att förtydliga de kunskapskrav som prövas i provet</p> <p>c) En konkretisering av de förmågor som finns med i kursplanen</p> <p>d) Är en förebild genom att konkretisera de kvaliteter som gäller för olika provbetyg</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	<p>Ja, men frågorna i 2003 års enkät är formulerade på annat sätt och därför inte direkt jämförbara. Frågorna i 2003 års enkät var specifikt formulerade för Lpo94 och använde inte samma terminologi som i Lgr11.</p>	<p>nej</p>	
6	<p>Anser du att det nationella provet i sig ger flickor och pojkar olika förutsättningar att prestera på provet?</p>	<p>Ja, till flickornas fördel Ja, till pojkarnas fördel Nej, ingen skillnad</p>	<p>Ja, men något annorlunda formulerat och därför inte direkt jämförbara.</p>	<p>Nej</p>	

7	Anser du att det nationella provet på något sätt missgynnar: a) Elever med annat modersmål än svenska? b) Elever som behöver särskilt stöd?	Ja I någon mån Nej Vet ej/kan ej ta ställning	Ja, delfråga a.	Nej	
8	Om du anser att provet missgynnar. I vilken grad beror detta på: a) Mängden text som eleven behöver läsa i provet? b) Mängden text som eleven behöver producera i provet? c) Den språkliga svårighetsnivån i provet? d) Att provet förutsätter ingående kunskaper om svensk kultur?	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Nej	Nej	Endast om respondenten svarat "ja" eller "I någon mån" på föregående fråga.
9	Hur väl stämmer följande påståenden med din erfarenhet/uppfattning? a) Proven prioriterar viktiga kunskaper i ämnet b) Proven prioriterar framför allt kunskaper som är lätta att mäta c) Proven är krångliga att hantera d) Proven är välgjorda och får ta tid	<u>Instämmer:</u> Helt Till stor del Delvis Inte alls Ej aktuellt/kan ej ta ställning	Ja	Nej	Inga signifikanta skillnader jämfört med 2003 års enkät
10	I vilken grad anser du att bedömningsanvisningarna är ett stöd för: a) Bedömning av elevernas kunskapsnivå i ämnet b) Likvärdig bedömning och betygssättning av provet c) Din egen kompetensutveckling i ämnet d) Diskussioner med kollegor om ämnets innehåll e) Diskussioner med kollegor om undervisning i ämnet f) Diskussioner med kollegor om olika slags provuppgifter i ämnet	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Ja, delfråga a och c. Bedömningsanvisningar benämndes "lärarhandledning" i 2003 års enkät.	Nej	Inga signifikanta skillnader jämfört med 2003 års enkät

Bilaga 1

2016-11-17

4 (12)

11	I vissa nationella prov används metoder för att väga samman delprovresultaten till ett sammanfattande provbetyg. I vilken grad är det: a) Tydligt beskrivet hur man ska gå tillväga för att räkna ut provbetyget? b) En tidsödande arbetsuppgift? c) Lätt att förstå varför den valda metoden används?	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Nej	Nej	
12	I vilken grad ger det nationella provet dig: a) Vägledning inför bedömning av enskilda elevers kunskaper i ämnet b) Vägledning inför bedömning av gruppens/klassens kunskaper i ämnet c) En indikation på elevers, hittills dolda, svagheter d) En indikation på elevers, hittills dolda, styrkor e) En indikation på hur undervisningen fungerat i din klass	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Ja, delfrågorna c, d och e.	Nej	
13	Använder din skola resultaten på nationella prov till följande? a) I diskussion med elever b) I diskussion med vårdnadshavare c) I diskussion med kollegor d) Som underlag vid uppföljande pedagogiska insatser (för elever) e) Som delinformation om elevers kunskapsnivå vid överlämnande till andra lärare eller högre nivå f) Som underlag för didaktiska kollegiala diskussioner	Ja, som regel Ja, ibland Nej Vet ej	Ja, delfrågor a-e (ej f).	Ja	
14	Hur ser du på följande påståenden om din skola och elevers provresultat? a) På min skola är provresultaten mycket viktiga som underlag för bedömningen av elevers måluppfyllelse b) På min skola är provresultaten i hög grad styrande för betygssättningen	<u>Instämmer:</u> Helt Till stor del Delvis Inte alls	Ja, delfrågor a och b.	Nej	

	<p>c) På min skola är provresultaten viktiga som grund för kollegiala pedagogiska diskussioner</p> <p>d) På min skola är provresultat viktiga för utvärdering av undervisningen i ämnet</p>				
15	<p>I vilken utsträckning bidrar de nationella proven till följande positiva påståenden?</p> <p>a) Proven bidrar till ditt lärarlags/ämnesgrupps diskussioner</p> <p>b) Proven bidrar till att utveckla din ämnesundervisning</p> <p>c) Proven bidrar till en fördjupad syn på ämnet</p> <p>d) Jag spar tid genom att jag inte behöver konstruera lika många egna prov</p>	<p><u>Instämmer:</u></p> <p>Helt</p> <p>Till stor del</p> <p>Delvis</p> <p>Inte alls</p>	Ja, delfråga d.	Nej	
16	<p>I vilken utsträckning bidrar de nationella proven till följande negativa påståenden?</p> <p>a) Ditt utrymme att undervisa krymper i nationella provämnen</p> <p>b) Nationella prov är för tidskrävande att hantera</p> <p>c) Din undervisning i nationella provämnen blir för styrd</p> <p>d) Nationella prov utsätter dina elever för ett för stort stressmoment</p> <p>e) Nationella provresultat spelar för stor roll i betygssättningen</p> <p>f) Andra ämnens undervisning blir lidande</p> <p>g) Det tenderar att bli för starkt fokus på nationella provämnen</p> <p>h) För stora delar av årskursen upptas av nationella prov</p> <p>i) Din totala arbetssituation som lärare blir för pressad</p>	<p><u>Instämmer:</u></p> <p>Helt</p> <p>Till stor del</p> <p>Delvis</p> <p>Inte alls</p>	Nej	Nej	<p>Delfråga b, d och g liknar frågor som ställdes i 2003 års enkät men är inte direkt jämförbara.</p>

Bilaga 1

2016-11-17

6 (12)

17	<p>Vilka möjligheter har du till samarbete med kollegor på din skola vad gäller:</p> <p>a) Provens genomförande b) Bedömningen av elevernas prestationer i provet c) Provresultatens användning vid betygssättning av termins/slutbetyg d) Provresultatens användning för undervisningsplanering e) Provresultatens användning vid utvärdering av undervisningen i ämnet</p>	<p>Mycket goda Ganska goda Inte särskilt goda Inga möjligheter alls</p>	Nej	Ja, delfrågor a-c.	
18	<p>Hur organiseras samarbetet kring nationella prov på din skola?</p> <p>a) Rektor tar initiativ och ansvarar för samarbete b) Lärarlaget/ämnesgruppen tar initiativ och ansvarar för samarbete c) Samarbete sker på initiativ av enskilda lärare</p>	<p>Mycket ofta Ganska ofta Ganska sällan Mycket sällan Inte alls</p>	Nej	Ja	
19	<p>Olika frågor kan kännas olika angelägna. Hur viktiga är följande aspekter när det gäller de nationella proven?</p> <p>a) Provens hantering (smidighet, arbetsbörda) b) Provens bidrag till rättvis bedömning och betygssättning c) Den kunskapssyn som proven speglar och uppmuntrar d) Provens effekter på elevernas insatser och lärande e) Provens effekter på lärares planering av undervisningen f) Provens bidrag till diskussionen om den egna skolans/huvudmannens satsningar och beslut g) Provens roll i diskussionen om den svenska skolans kvalitet och utveckling</p>	<p>Mycket viktigt Ganska viktigt Ganska oviktigt Inte alls viktigt Kan ej ta ställning</p>	Nej	Ja	
20	<p>När är de nationella proven ett stöd för ditt arbete som lärare?</p>	Fri text	Nej	Ja	

21	När är de nationella proven en belastning för ditt arbete som lärare?	Fri text	Nej	Ja	
22	Är du kvinna eller man?	a) Kvinna b) Man c) Vill ej definiera	Ja, svarsalternativ a och b.	Ja	
23	Hur många år har du arbetat som lärare?	Antal år	Nej	Ja	
24	Hur många år har du arbetat på din nuvarande skola?	Antal år	Ja	Ja	

Frågor om nationella prov i rektorsenkäten

Nr	Fråga	Svarsalternativ	Finns i 2003 års enkät	Finns med i lärarenkäten	Notering
1	I vilken grad ansvarar du som rektor för de nationella proven på din skola i följande avseenden: a) Planering b) Genomförande c) Uppföljning/analys av provresultaten d) Spridning av provresultaten (t ex till huvudman)	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Nej	Nej	
2	Uppfattar du att de nationella proven, med genomförande och resultat, utgör ett betydande eller mindre inslag i din tjänst som rektor under läsåret då de nationella proven genomförs?	En nästan försumbar del av min tjänst En liten del av min tjänst En stor del av min tjänst	Nej	Nej	
3	I vilken grad uppfattar du att de nationella proven bidrar till din totala arbetsbörda som rektor?	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Nej	Nej	

Bilaga 1

2016-11-17

8 (12)

4	<p>Vilka möjligheter har din skolas lärare till samarbete med kollegor vad gäller nationella provens:</p> <p>a) Praktiska genomförande b) Bedömning c) Betygssättning</p>	<p>Mycket goda Ganska goda Inte särskilt goda Inga möjligheter alls</p>	Nej	Ja	
5	<p>Angående lärares möjligheter till samarbete om nationella prov på din skola. I vilken grad är detta:</p> <p>a) Lärares eget ansvar b) Ett inslag i skolans organisation c) En del av det systematiska kvalitetsarbetet d) Ett inslag i huvudmannens organisation</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	Nej	Ja	
6	<p>I vilken grad samverkar din skola med andra skolor om de nationella provens användning vad gäller:</p> <p>a) Praktiska genomförande b) Bedömning c) Betygssättning (provbetyg) d) Annat samarbete, nämligen</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	Nej	Nej	
7	<p>Innebär din roll som rektor att du praktiskt hanterar provresultaten i följande avseenden?</p> <p>a) För analys av min skolas utfall i de nationella proven b) Provresultaten för din skola används som underlag till huvudman c) Provresultaten för din skola används som underlag vid studiedagar</p>	<p>Ja Nej</p>	Nej	Nej	
8	<p>I vilken grad uppfattar du att du som rektor har god kunskap om provresultaten:</p> <p>a) På din skola b) På huvudmannanivå c) På nationell nivå</p>	<p>I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls</p>	Nej	Nej	

9	Använder din skola resultaten på nationella prov till följande? g) I diskussion med elever h) I diskussion med vårdnadshavare i) I diskussion med kollegor j) Som underlag vid uppföljande pedagogiska insatser (för elever) k) Som delinformation om elevers kunskapsnivå vid överlämnande till andra lärare eller högre nivå l) Som underlag för didaktiska kollegiala diskussioner	Ja, som regel Ja, ibland Nej Vet ej	Ja, delfrågor a-e (ej f).	Ja	
10	I vilken grad anser du att nationella proven är: f) Ett stöd för bedömningen av om eleverna har nått ämnesmålen g) Ett stöd för likvärdig bedömning och rättvis betygssättning h) Ett förtydligande av ämnets kunskapskrav i) Ett förtydligande av ämnets centrala innehåll j) En förebild genom att peka på de kvaliteter som gäller för olika provbetyg	I hög grad I ganska hög grad I ganska låg grad Nästan inte alls	Ja, men frågorna i 2003 års enkät är formulerade på annat sätt och därför inte direkt jämförbara.	Ja	
11	Hur väl stämmer följande påståenden med din erfarenhet/uppfattning? a) Proven prioriterar viktiga kunskaper i ämnet b) Proven prioriterar framför allt kunskaper som är lätta att mäta c) Proven är krångliga att hantera d) Proven är välgjorda och får ta tid	<u>Instämmer:</u> Helt Till stor del Delvis Inte alls Ej aktuellt/kan ej ta ställning	Ja	Nej	

Bilaga 1

2016-11-17

10 (12)

12	<p>Om du ser de nationella proven ur din skolas perspektiv, håller du med om följande?</p> <p>a) Att proven har blivit en allt större belastning på skolans arbete</p> <p>b) Att proven innebär ett för stort stressmoment för elever</p> <p>c) Att provresultaten sett över tid har blivit viktigare och viktigare</p> <p>d) Att provresultat i allt högre grad är ett sätt för skolor att konkurrera</p> <p>e) Att skolans uppdrag skulle klaras bättre utan de nationella proven</p> <p>f) Att proven i hög grad minskar behov att använda lokala prov</p> <p>g) Att provresultaten på min skola är mycket viktiga som underlag för bedömningen av elevers måluppfyllelse</p> <p>h) Att provresultaten på min skola är mycket viktiga som underlag för bedömningen av lärares undervisning</p> <p>i) Att provresultaten i hög grad styr betygssättningen på min skola</p>	<p><u>Instämmer:</u></p> <p>Helt</p> <p>Till stor del</p> <p>Delvis</p> <p>Inte alls</p>	Nej	Nej	
13	<p>Olika frågor kan kännas olika angelägna. Hur viktiga är följande aspekter när det gäller de nationella proven?</p> <p>h) Provens hantering (smidighet, arbetsbörda)</p> <p>i) Provens bidrag till rättvis bedömning och betygssättning</p> <p>j) Den kunskapssyn som proven speglar och uppmuntrar</p> <p>k) Provens effekter på elevernas insatser och lärande</p> <p>l) Provens effekter på lärares planering av undervisningen</p> <p>m) Provens bidrag till diskussionen om den egna skolans/huvudmannens satsningar och beslut</p> <p>n) Provens roll i diskussionen om den svenska skolans kvalitet och utveckling</p>	<p>Mycket viktigt</p> <p>Ganska viktigt</p> <p>Ganska oviktigt</p> <p>Inte alls viktigt</p> <p>Kan ej ta ställning</p>	Nej	Ja	

14	Uppfattar du de nationella proven som stöd eller hinder för din skolas utveckling?	I huvudsak som stöd I huvudsak som hinder Både och	Nej	Nej	
15	När är de nationella proven ett stöd för ditt arbete som rektor?	Fri text	Nej	Ja	
16	När är de nationella proven en belastning för ditt arbete som rektor?	Fri text	Nej	Ja	
17	Använder din skola/huvudman extern rättning av nationella prov? <i>Med extern rättning avses att rättning av proven genomförs som ett särskilt uppdrag av andra personer än skolans lärare. Lärare som t ex samarbetar med andra lärare vid bedömning och rättning räknas i detta fall inte som extern rättning.</i>	Ja Nej	Nej	Nej	
18	Vilka prov rättas externt på din skola?	<i>Flera val möjliga</i> Engelska Matematik Svenska NO SO	Nej	Nej	Frågan ställdes om "Ja" på föregående fråga
19	Innan du tillträdde din tjänst som rektor på denna skola. Vilka av följande arbeten hade du erfarenhet av?	<i>Flera val möjliga</i> Som rektor tidigare på någon annan skola Som biträdande rektor på någon skola Som lärare på någon skola I annan tjänst inom skolväsendet Inget av dessa			

Bilaga 1

2016-11-17
12 (12)

Skolverket

20	Har du gått/går du rektorsutbildningen?	Ja, jag har gått den Ja, jag går den nu Nej Annat			
21	Är du kvinna eller man?				
22	Hur många år har du varit verksam som rektor?				
23	Hur många år har du arbetat på din nuvarande skola?				